

Jack London Elämän runoilija

(Jatkoo ensimmäiseltä sivulta)

joskus ruhtinaallisenkin palkan. Poissa ovat kaikki "vanhan maailman" sovinnaisuudet, poissa syntyperän ja oppiarvojen suomat etuoikeudet. Menestyksen yksinomaisena mittana on hiiäkäilemättömyys, voima, kestävyys ja kyky, ruumiillinen tai henkinen. Sellaisenahan esiintyy nykyaikaisen rajattoman vapaan kilpailun ja kapitalistisen kehityksen synnyttämä elämä puhtaimpana juuri Amerikassa, vapaan kilpailun ja kapitalistisen kehityksen puhdasverisimmässä edustajassa.

Johtavina periaatteina hänen lukuisissa teoksissaan voidaan pitää kehitysoppia ja materialismia. Periytyneet ominaisuudet ja ympäristön olosuhteet määräävät ihmisen, niinkuin eläintenkin elämän. Elämän ankara laki kuuluu: Syödä tai tulla syödyksi. Siinä neljään sanaan kiteytettyä se filosofia, joka punaisena lankana, väkevänä totuutena huokuu hänen jokaisesta kirjastaan.

On verrattu toisiinsa Darwinia, luonnon kehitysoopin ja Marxian... teiskunnan kehitysoopin tekijää. Minä haluaisin liittää tähän kolmanteksi Londonin, joka on kirjallisuudessaan elävöittänyt säkenöivän kaunokirjallisuuden muotoon luonnon kehitysoopin (Darwin) ja materialistisen yhteiskuntakäsityksen (Marx).

Tätä elämän suurta lakia (syödä tai tulla syödyksi) seuraavat tietensissä tai tietämättään Londonin kirjallisuudessa kaikki, niin eläimet kuin ihmisetkin, sen lain mukaan on kaikkien elollisten olentojen pakko sopeuttaa koko toimintansa ja pyrkiä miensä. Luolaihmisen kehittyneimpään kulttuuri-ihmiseen, pienimmät hyönteisestä jättiläismäiseen mummuliäimeen asti seuraavat tahi "elävät" kaikki tätä lakia. Sen lain oppii sudenpoika ("susikoira") ensimmäiset askeleensa ulkoilmassa otettuaan, siihen päättävä Susi-Larsenin ("Merisusi") elämän filosofia hänen lausuaan: "Elämä on vain sekamela, se on kuin hapatus, käyteaine. — — — Suuret syövät pienet voidakseen edelleen olla liikkeessä, vahvat syövät heikot pysyäkseen voimakkaina. Ne, joilla on hyvä onni, syövät enimmin ja liikkuvat kauimmin, siinä kaikki".

Tämän suuren lain ympärille putoaa sitten "lukematon röykkiö toisia pienempiä lakeja", mutta kaikissa näissä on London yhtä uskollinen ja rehellinen elämälle kuin suurenkin laissa. Taistelun ja elämän kovuuden välillä esiintyy myöskin ihania hetkiä, jopa mukavuutta ja tyydytystäkin, vaikka niitä esiintyy harvoin, kuten todellisuudessa elämässäkin. Mutta London ei ollut ainoastaan kaunokirjallinen muoti-materiaali — sitäkin ovat useat kirjailijat — vaan hän sovellutti rohkeasti materialismiaan myöskin yhteiskunnalliseen luokkataisteluun. Moni porvari, joka ihaili häntä kaunokirjailijana, käänsi loukkaantuneena hänelle selkäänsä luettuun "Rautakoron", hänen johdonmukaisen sosialistisen tunnustusteoksensa. "Luokkataistelu", hänen toinen sosialistinen teoksensa, joka käsittelee joukon itsenäisiä kirjoituksia, sai kymmenkunnan vuotta ollessa kustantamatta. Porvarillinen kustantaja kyllä otti sen vastaan ja suoritti siitä palkkion, vaan ei julkaissut sitä. Tällä tavalla koetettiin "vajentaa" häntä.

Niihin elävän elämän ankariin puitteisiin, joissa hänen kirjallisuutensa liikkuu, sopii kuitenkin suuri ihanteellisuus. Hänen kuvaamansa eläimet ja ihmiset ovat oikeastaan kaikki ihanne-tyyppejä, niin todellisuuspohjalla kuin ne liikkuvatkin. Jos nykyisemme ne yhtäkkiä erilleen siitä ympäristöstä, missä ne elävät, niin tuntuvat ne useinkin epätodellisilta,

jopa mahdottomiltakin. Mutta kun seuraa niiden kehitystä kirjailijan silmillä ja hänen johdolla, niin ovat ne niin hyvin "perusteltuja", niin todellisia, ettei hetkeäkään epäile, etteivät ne olisi todellakin juuri sellaisia, joiksi ne kuvataan. Londonin ihanteellisuuskin on niin totuuden mukaista, niin elävästä elämästä otettua, ettei siinä tunnu mitään äiteilyttä, ei mitään sovinnaisuutta. Hänen sankarinsa ovat kaikki rotunsa ja lajinsa parhaimpia; pätevimpiä ja kehittyneimpiä niistä suurista joukoista, jotka elämän kovassa taistelussa ponnistelevat. Rehelliys, miehevyys, kestävyys, jalostettu voima, siinä ne elämänihteet, joita kirjailija suositelee.

Londonin kirjoitustapa on mestarillisen viehättävä. Samalla kun hän kaikissa kirjoissaan on periaatteisiin nähden johdonmukainen, on hänen tyylinsä niin kevyttä, niin vaivatonta ja ennenkaikkea niin jännittävää, että välipitämättömyydenkin kirjallisuuden viljelijä sitä ahmimalla lukee. Tuskin kukaan kirjailija on kyennyt niin keveässä ja kaikenlaisiin ihmisiin niin helposti menevässä taoudossa tunkemaan yleisöön suuria aatteita ja elämän totuuksia kuin London. Moni porvarivari on varmaankin Londonin kirjoista vaistomaisesti oppinut oikein tuntemaan elämän järkkymättömät totuudet, joita parhainkaan "käännäntäjä" ei olisi saanut hänen päähänsä sopimaan.

Samoin kuin hänen sankarinsa ovat kaikki ankaria ja johdonmukaisia, samoin on hänen oma kirjailijamaisnakin pelkkää elämäntyötä, säännöllistä, korutonta, täsmällistä. Hän lienee ainoa kirjailija, joka teki kirjailijasta "työnään", kuten hän aikaisemmin oli tehnyt ruumiillista työtä säilyketehtaassa. Säännöllinen työpäivä tehtaan koneen ääressä — kymmenen tai kaksitoista tuntia päivässä — samoin säännöllinen työpäivä kirjailijan ammatissa, tuhat sanaa päivässä kirjoituskoneensa ääressä — siinä vuosikausien ohjelma. Määrätömät seikkailut, mitä erilaisimmat yhteiskunnalliset asemat, joissa kirjailija oli elämänsä varrella elänyt, muodostavat sellaisen elävästä elämästä lähtevän aiheensa, että hänen kirjailijansa näkyvä olevan yhtä helppoa kuin suunnattoman kirjan sivujen kääntäminen. Kirjailijatoimensa käytännöllisyyttä kuvaa hän parhaiten eräässä kertomuksessaan tapaan:

"En ole mikään attikalainen laulaja, en mikään salonkien laululintu. Ja miksi en? Siksi että olen käytännöllinen. Minun runoni ovat sellaisia, että ne sopivalla arvojen vaihdolla voi muuttaa — sanokaamme vaikka kukkien ympäröimäksi mökiksi. Minä teen kauppaä sillä mikä on kaunista. Minä myyn runoja ja hankin itselleni sitä mikä on hyödyllistä".

Nämä runoilija Irwingin sanat kuvaavat kai kirjailijan omaa korutonta käsitystä runoilijasta ja kirjailijasta.

Luodaksemme lopuksi lyhyen katsauksen hänen suomenkielellä ilmentyneeseen tuotantonsa, niin on niistä ensimmäisenä mainittava hänen poliittinen tunnustusteoksensa "Rautakoron". Jokaisen yhteiskuntaolojen tutkijan on se luettava. Vaikka se jättiläismäisen aiheensa puolesta (yhteiskunnallinen vallankumous) olisi Londonin tapaiselta kirjailijaltakin vaatinut ainakin kaksi kertaa suuremman tilan, niin on se kuitenkin täydellinen kokonaisuus, suuremmissen ehjää teos suppeudestaan huolimatta. Se kuuluu siihen suureen sosialistisen kirjallisuuden sarjaan, johon Heinen parhaat yhteiskunnalliset runot, Francen "Pinguinien historia", Gorkin "Tunnustus", Strindbergin "Punainen huone", monista muista puhumattakaan ovat luettavat. Londonin suuri yhteiskunnallinen teos "Kurjalisto" on ilmestynyt Amerikassa suomeksi. Hänen pienempi yhteis-

kunnallinen teoksensa "Luokkataistelu ja vallankumous" odottaa suomen-tajansa. Kaunokirjallisuutta sen sijaan on suomeksi ilmestynyt aika runsaasti sekä työväen että porvarillisten kustannusliikkeiden toimesta. Luoteltakoon tässä niistä huomatuimpia: "Liian paljon kultaa" ja "Pohjolan metsissä" (Kansan Tahto), "Susikoira", "Merisusi", "Tulliemmen tuttavana", "Klondyken kuningas", "Lumikenttien tytär", "Kulkurielämä", "Auringon poika", "Etelämeren seikkailuja", "Yllätys", "Suuren kunnia", "Martin Eeden" ja "Ihmisyöjien saarella" (Otava), "Ennen Aatamia" (V. Kosonen, lienee lopunmyyty), sekä nuorisokirja "Aavoilla ulapoilla" (Söderström).

Kaunokirjallisuuden parhaita ovat nämä Elämän suuren, joskin suomalaisen runoilijan kaikki teokset.

PAKORETKEILIJÖITÄ

(Jatkoo seuraavalla sivulla)

Joukko tyttöjä ja poikia rientää taloon. He käyvät kursailematta sisään pitäen iloista melua.

— Elma! sinäkö täällä... me juuri sinua etsimme! Nyt on kiire kirkolle. Tietysti sinä juhliin tulet?

Eveliina on vähän närkästyneen näköinen. Hän kuin olisi loukkaantunut nuorten huomaamattomasta esiintymisestä. Kuksaan ei muistanut tervehtiä vanhoja sisään tullessa, vaan suuren touhun kera kävivät Elman ympäri. Eräs tyttö huomaa Eveliinan närkästyneen ja arvaa hänen ajatuksensa. Iloisena rientää puhuttelemaan mummos.

— Kuinka nyt emäntä jaksaa? Onko yskä jo lähtenyt, vai... Tyttö katsoo veitikkamaisena.

Eveliinan sydän sulaa kokonaan. Ei närkästyksen varjoakaan enää näe hänessä.

— Kyllä... kyllä yskä on lähtenyt. Kuka tässä enää kesän tullen viitsii yskää sairastaa... parantua siitä pitää. Vaari tosin vaivojaan valittaa... mutta se on niin tavallista. Ei hänestä enää tervettä taida tulla... ei näe tuskin kivutonta päivää.

Elma seuraa jo keskustelua. Virkaa väliin hänkin:

— Mitä vielä! Kyllä vaarikin paranee, kun vaan hyvin hoitaa... Otatakaapa se Ramin Loviisa hieromaan. Näette, kun pappa nopeaan paranee... nuortuu...

— Yrteillä parantajanko... Loviisan... Ei häntä ole täällä moneen aikaan näkynyt. Usein olen samaa

ajatellut... Tiedättekö, missä hän nykyään liikkuu?

— Kaikkia sinäkin, Elma, kerrot. Kuka hänenkin rohdoillaan paranee?

— Äiti puhui hänestä aivan toisinaan ja väitti parantuneensa, int-tää Elma. Mistä minä hänestä muutoin tiedän... olkoon hän mikä tahansa... jatkaa hän vähän nyreänä.

Toiset nuoret tekevät lähtöä. — Myöhästyimme juhlista! Tänne ei sovi jäädä pitemmäksi aikaa tarinoimaan.

Elma ei ole kuulevinaan kehoitusta, vaikka osa joukosta on jo ulkona.

— Elma! Etkö joudut kuuluu ääni ulkoa.

Elma näkee parhaaksi lähteä mukaan. Sanoo kuin anteeksi pyydellen:

— Tuolla he menevät kuin pyrraharat... eivät muista kohteliaisuuden sääntöjä lainkaan. Hyvästi nyt, tätil! Hän puristaa muurin kättä.

Eveliina on aina pitänyt Elmasta. Häneen taas vaikuttaa tytön kaunis käytös.

(Jatk.)

Tilaa Toveritar!

Tarmokasta taisteluintoa kaikille raatajasiskoilla toivottaa vuodelle 1921

HELMI NELSON,

1107—No. 12th St.,

Superior,

Wisconsin

Valmistat naisille kauniita palmikkoja kampaajiksi; lähettäkää hiuksenne ylläolevalla osoitteella. Maksun saa suorittaa jälkivaatimuksella. Hinnat \$1.00, \$2.00 ja \$3.00, riippuen siitä kuinka suuri palmikosta tulee.

INTOA JA TAIS-TELUTARMOA VUONNA 1921

kaikille työläisille toivoo

Blairmore, Alta, Can.

Martha, Heiri, Seidi, Hanna ja Matti Järvi
Meimi, Lisi ja August Erkkilä
Aino, Mary ja Oskar North
Valma, Elmer, Valter, Aliina ja Walter North
Rauha, Lily, Elo, Mary ja Jalmar North
Verner Gustafson
Toivo Riihimäki
Nestor Kahala

Rahanlähettäjäille!

Kansalaisillemme maksamme dollareista
KORKEIMMAN HINNAN.

Yllämainittua tapaa seuraten me maksamme dollarista

SMK. 30.00

Lähetykskustannukset 25 senttiä postiteitse, \$3.50 sähköiteitse.

Suomen Osuuskauppojen Keskuskunta r. l.

Ainoa asiamiehensme Suomessa, vastaa kauttamme lähetyksiä rahoista.

HELANDER & NEKTON
PRIVATE BANKERS,

Woolworth Bldg., Room 1104. 233 Broadway, New York City.